

Korpilahden kunta
Lapinjärven ranta-asemakaava

Luontoselvitys

 Competence. Service. Solutions.

Yhteenveto

Tämä ympäristöselvitys on tehty Korpilahden kunnassa sijaitsevalle Lapinjärven alueelle ranta-asemakaavaa varten. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa lähtötietojen ja maastokäynnin perusteella alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja mahdolliset luontoarvoiltaan merkittävät kohteet. Selvityksen teki FM biologi Soile Turkulainen Pöyry Environment Oy:stä.

Selvitysalue sijaitsee Keski-Suomen maakunnassa Korpijärven kunnan länsiosassa Hirvimäessä. Siihen kuuluu Lapinjärven itäpuolinen alue, jonka pinta-ala on noin 20 ha ja jossa on rantaviivaa noin kilometri. Selvitysalueella on vanha pihapiiri ja peltoa. Muilta osin se on metsäinen ja osin soinen.

Selvitysalueelta ei todettu kohteita, jotka voisivat olla luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltuja luontotyyppisiä tai vesilain 15 a ja 17 §:ien luonnontilaisina säilytettäviä pienvesiä. Siellä ei havaittu merkkejä liito-oravasta eikä sillä todennäköisesti ole erityistä merkitystä muille uhanalaisille tai luonto- tai lintudirektiivilajeille.

Mahdollisia metsälain 10 §:n erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat järven pohjois- ja eteläpuoliset pienet rantasuot sekä järven eteläpäästä alkunsa saava Myllyojan puroympäristö. Mikäli mainitut kohteet eivät täytä metsälain vaatimuksia, voidaan niitä pitää muina huomionarvoisina luontokohteina. Sellaisena voidaan myös pitää tavanomaista talousmetsää monipuolisempaa kuusimetsäaluetta järven eteläpuolella. Molemmissa tapauksissa kohteiden huomioimista maankäytön suunnittelussa suositellaan, mutta niiden vaikutus ei ole suunnittelua voimakkaasti rajoittava.

Noin 250 metriä selvitysalueen eteläpuolella on Pitkäjärvenvuoren metsien Natura 2000-kohteeseen sisältyvä Riutanmäki. Alustavasti arvioiden ranta-asemakaavalla ei ole Natura-alueelle ulottuvia vaikutuksia, mutta tarvittaessa hankkeesta tulee tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama vaikutusarviointi tai arvioida sen tarve.

Turussa 5.11.2008

Pöyry Environment Oy

Soile Turkulainen
projektipäällikkö

Tommi Lievonon
toimialapäällikkö

Yhteystiedot:
Pöyry Environment Oy
Ilmarisenkatu 18, 20520 Turku
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 0196118-8
puh: 010 33 310
fax: 010 33 31501
e-mail: etunimi.sukunimi@poyry.com

Sisältö**Yhteenveto**

1	JOHDANTO	1
2	SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS	1
3	MENETELMÄT	1
3.1	Lähtötiedot	1
3.2	Maastokartoitukset	2
3.3	Raportointi	2
4	LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET	2
5	LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET	4
5.1	Mahdolliset metsälakikohteet	4
5.2	Muut kohteet	5
5.3	Uhanalaiset lajit ja luonto- ja lintudirektiivilajit	5
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	6

Valokuvat: Soile Turkulainen 2008.

Kannen kuva: Näkymä Lapinjärven eteläosasta Myllyojan suulta kohti pohjoista.

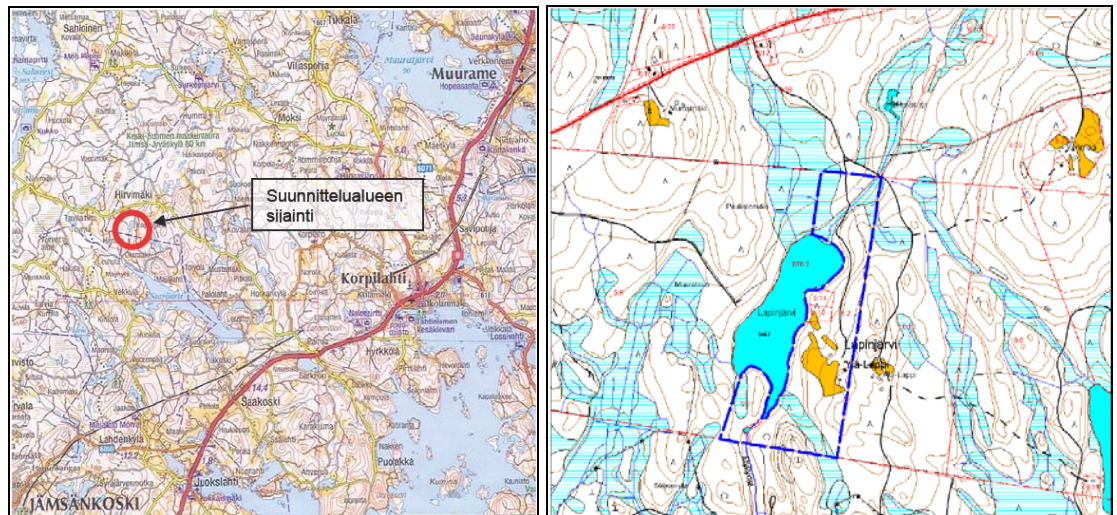
1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on tehty Korpilahden kunnassa sijaitsevalle Lapinjärven alueelle ranta-asemakaavaa varten. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa lähtötietojen ja maastokäynnin perusteella alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja mahdolliset luontoarvoiltaan merkittävät kohteet. Selvityksen teki FM biologi Soile Turkulainen Pöyry Environment Oy:stä.

2 SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Keski-Suomen maakunnassa Korpiljärven kunnan länsiosassa Hirvimäessä. Siihen kuuluu Lapinjärven itäpuolinen alue, jonka pinta-ala on noin 20 ha. Selvitysalueella on loma-asutokäytössä oleva Ylä-Lapin maatilan pihapiiri ja peltoa. Muilta osin se on metsäinen ja osin soinen.

Lapinjärvi on noin 10 ha:n kokoinen, pohjois-eteläsuunnassa pitkäomainen järvi. Tois-
taiseksi sen ympärillä ei ole varsinaista rantarakentamista.

Selvitysalueen sijainti ja rajaus.

3 MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

Noin 250 metriä selvitysalueen eteläpuolella on Pitkäjärvenvuoren metsien Natura 2000-kohteeseen sisältyvä Riutanmäen alue, joka sisältyy valtakunnalliseen vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Alue on tyypiltään SCI-alue ja sen suojelun perusteena ovat luontodirektiivin luontotyypit (aluekokonaisuuden pinta-alasta borealiset luonnonmetsät 40 % ja puustoiset suot 24 %).

Lähtötietojen perusteella selvitysalueella tai sen läheisyydessä ei ole muita Natura 2000-alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita tai muita valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Sinne ei ole tiettävästi tehty aikaisemmin luontoselvityksiä. Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmässä tai Keski-Suomen ympäristökeskuksen rekisterissä ei ole tietoja uhanalaisten lajien esiintymistä alueella (tarkistettu 30.9.2008).

3.2 Maastokartoitukset

Selvitysalue kierrettiin kertaalleen läpi 9.10.2008 tehdyllä maastokäynnillä. Maastossa tehtiin havaintoja luonnonympäristön yleispiirteistä ja pyrittiin kartoittamaan seuraavat maankäytön suunnittelussa huomioon otettavat luontokohteet:

- luonnonsuojelulain 29 §:n suojellut luontotyypit
- vesilain 15a §:n ja 17a §:n luonnontilaisina säilytettävät kohteet
- metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt
- uhanalaisille lajeille (luonnonsuojeluasetuksen liite 4) sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille (mm. liito-orava) ja lintudirektiivin liitteen I lajeille soveltuvat elinympäristöt
- muut luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiset kohteet

Erityistä huomiota kiinnitettiin liito-oravaan, jonka reviirin osoittavia ulostepapanoita etsittiin ruokailu- ja pesäpuiksi sopivien puiden alta. Lisäksi arvioitiin metsän rakenteen perusteella sen soveltuvuutta liito-oravan elinympäristöksi. Luotettavin ajankohta liito-oravakartoitukselle on aikainen kevät, joten syyshavaintoja voidaan pitää vain suuntaa-antavina. Lintuhavainnot kirjattiin ylös, mutta vuodenaika ei ollut sopiva varsinaisen kartoituksen tekemiseen.

3.3 Raportointi

Selvitysalueen luonnonympäristön yleispiirteet on kuvattu luvussa 4. Luontoarvoiltaan merkittäviksi arvioidut kohteet on esitelty luvussa 5 ja niiden rajaukset löytyvät kartalta.

4 LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET

Selvitysalue sijoittuu kallioiseen ja mäkiseen moreenimaastoon. Mäkien välissä on turvemaita, jotka on pääosin ojitettu. Pääosa selvitysalueesta sijaitsee länteen päin kohti Lapinjärveä viettävässä rinteessä. Korkeuseroa on Lapinjärven pinnan tason (+144.7 mpy) ja alueen itäreunan välillä noin 25 metriä. Selvitysalueen eteläosaan ulottuu jyrkkärinteisen ja korkean Riutanmäen pohjoisreuna. Järven eteläpäässä on erillinen pieni moreenikumpare.

Lapinjärvi kuuluu Päijänteeseen purkautuvaan Saajoen vesistöalueeseen. Järven pohjoispäähän laskee uoma pohjoisesta ja sen eteläpäästä saa alkunsa Myllyoja, joka laskee pari kilometriä etelämpänä Saarijärveen. Saarijärven vedenlaatu oli vuosina 2000-2003 hyvä. Selvitysalue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta.

Ylä-Lapin pihapiirissä on muutamia isoja pihapiuita. Pihapiirin ja järven välissä on pelto.

Selvitysalueen metsät ovat pääosin varttuvaa tuoreen-lehtomaisen kankaan talousmetsiä. Lapinjärvi on tummavetinen, karuntyyppinen järvi, jonka ranta- ja vesikasvillisuus on melko niukkaa.

Pohjoisosa: Pohjoisosan rinteessä on harvennettua, ei vielä hyvin järeäpuustoista kuusikkoa. Sen alaosassa ranta on 5-10 metrin leveydeltä soinen: vesirajassa on kitumäntyjä ja koivuja kasvava kuivempi kaistale ja sen sisäpuolella vetistä saranevaa. Järven pohjoispäässä on pienialainen avosuo, ja koilliskulmassa tien yläpuolella on hakkuualue.

Keskiosa: Pellon alapuolisessa rantarinteessä kasvaa nuoria koivuja, mäntyjä, kuusia ja harmaaleppiä. Rinteeseen on ajettu pellolta kiviä ja aiemmin se on saattanut olla niittyä. Aluskasvillisuudessa metsäkastikka on runsas ja lisäksi kasvaa mm. vadelmaa, karhunputkea ja huopaohdaketta. Ylä-Lapin pihapiirissä on vanhoja hedelmäpuita sekä kaksi kookasta lehtikuusta ja kaksi isoa pihtaa. Aitan alapuolella on peltoon rajoittuva silokallio, jossa kasvaa mm. ahomansikkaa, ahosuolaheinää ja harakankelloa, mutta ei erityisen huomionarvoista ketolajistoa.

Eteläosa: Pellon eteläpuolella on varttuvaa tiheää istutuskuusikkoa, jossa on joitakin koivuja ja mäntyjä sekä rinteiden yläosassa muutamia järeämpiä kuusi ja läpimitaltaan 20-30 cm olevia haapoja. Eteläosan suojuotti ja rinne kasvavat nuorta koivua ja mäntyä. Myllyojan länsipuolella oleva metsä on erirakenteista kuusikkoa ja sen länsipuolelle jää pieni räme.

Linnuista selvitysalueella havaittiin ylilentävä korppipari, käpytikka ja tiaisia.

Pohjoisosassa pihatie kulkee läpi varttuneen kuusikon. Rannassa on soistunut kaistale.

Pellon alapuolella on nuorta sekametsää ja eteläosaa kuusikkoa.

5 LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET

5.1 Mahdolliset metsälakikohteet

Metsälakikohteet on mainittu tässä mahdollisina kohteina, koska niiden rajauspäätökset tekee metsäkeskus, eivätkä tiedot ole julkisia. Mikäli mainitut kohteet eivät täytä metsälain vaatimuksia, voidaan niitä pitää muina huomionarvoisina luontokohteina.

1. Lapinjärven pohjoispään avosuo

Järven pohjoispäässä on suursaravaltainen kuivahko avosuo. Sen läpi laskee uoma, joka on alaosasta umpeenkasvanut, mutta tulvinee ajoittain suolle. Suolla kasvaa pullo- ja riippasaraa sekä ruskorahkasammaleisilla mättäillä tupasvilla, vaivaiskoivua, suokukkaa ja isokarpalaa. Suohon rajoittuva metsänreuna on rämeinen. *Kohde on todennäköisesti metsälain 10 §:n tarkoittama vähäpuustoinen suo.*

Järven pohjoispäässä on pieni avosuo.

2. Myllyoja

Järven eteläpäästä alkunsa saava Myllyoja virtaa selvitysalueella noin 130 metrin matkan. Uomaosuus on kivinen ja sen keskivaiheilla on pieni lampare. Puron itäpuolella kasvaa joitakin pajuja ja nuorta lehtipuustoa sekä mm. mesiangervoa. Länsipuolella varttunut kuusikko ulottuu uoman reunaan. Järven kapeassa eteläpäässä on puron edustalla sen itäpuolella kaistale vetistä saranevaa ja korpea. *Kohde on todennäköisesti metsälain 10 §:n tarkoittama puron lähiympäristö.*

Järven eteläpäästä saa alkunsa Myllyoja. Sen länsipuolella on pieni räme.

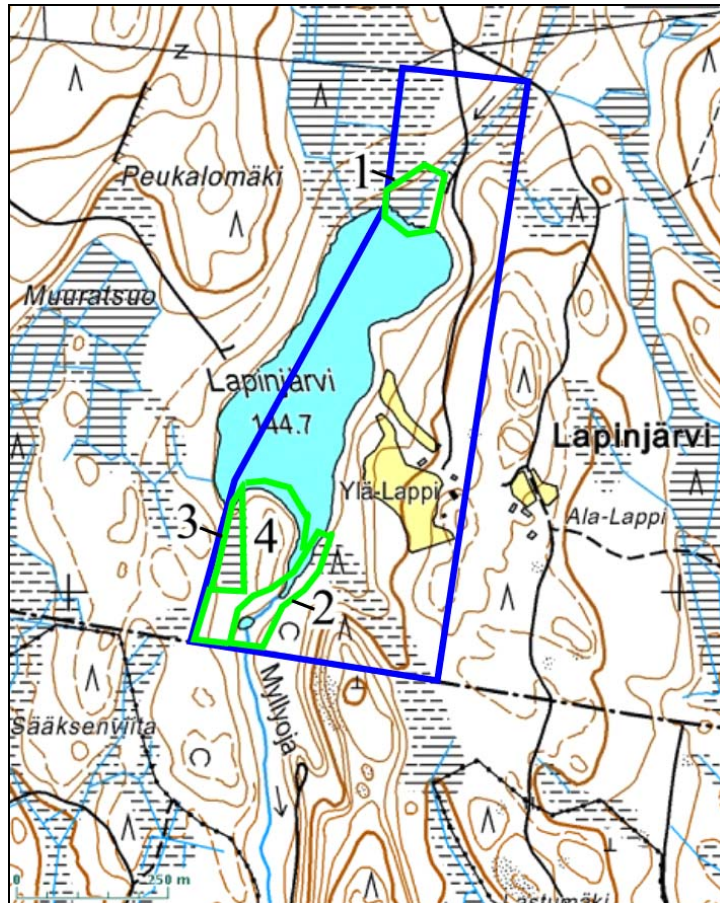
3. Lapinjärven eteläosan räme

Myllyojan länsipuolella on pienialainen ojittamaton räme, joka ulottuu järven rantaan. Räme kasvaa kitukasvuisia mäntyjä, suopursua, tupasvillaa ja lakkaa sekä mättäillä puolukkaa ja variksenmarjaa. Länsireunalla suo rajoittuu taimikkoon. *Kohde on todennäköisesti metsälain 10 §:n tarkoittama vähäpuustoinen suo.*

5.2 Muut kohteet

4. Lapinjärven eteläosan metsä

Myllyojan ja sen länsipuolisen rämeen väliin jää metsäinen kumpare. Alueella kasvaa erirakenteista kuusikkoa, joka ei ole hyvin järeäpuustoista. Pohjakerros on sammalpeitteinen. Ohuehkoja haapoja on muutamia ja lahoppuuna riukukuusia ja joitakin sammaloituneita runkoja. Pieni metsikkö on tavanomaista talousmetsää monipuolisempi: siellä on ainakin kaksi isoa muurahaiskekoa ja kasvaa vanhempien kuusimetsien lajia yövilkkää. Ranta on rämeinen. *Metsää voidaan pitää muuna huomionarvoisena luontokohteena. Sen merkitystä lisää sijainti puron ja suon välissä sekä rajoittuminen rantaan.*

Luontoarvoiltaan merkittävät kohteet selvitysalueella.

5.3 Uhanalaiset lajit ja luonto- ja lintudirektiivilajit

Alueella ei havaittu syksyn maastokäynnillä merkkejä liito-oravasta. Alueen metsät ovat liito-oravan suosimiin metsiin verrattuna hieman liian nuoria ja vaikka niissä esiintyykin siellä täällä haapoja, ei pesäpuiksi sopivia kolohaapoja ole. Muutamia järeitä kuusia on pihapiirin pohjoispuolella kuusikon reunassa sekä eteläosassa pellon ja suojuotin väli-

sellä alueella, missä kasvaa myös joitakin haapoja. Myös eteläosan kuusikko voisi soveltua lajille. Liito-oravan esiintymistä alueella voidaan pitää mahdollisena, mutta ei todennäköisenä. Alueen ympäristöstä ei ole havaintoja lajista.

Maastokäynnillä alueella ei todettu kohteita, joilla voisi olla erityistä merkitystä muille uhanalaisille lajeille tai luonto- tai lintudirektiivilajeille.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalue on pääosin luontoarvoiltaan tavanomaista aluetta. Sieltä ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja eikä maastokäynnillä todettu luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppejä tai vesilaissa mainittuja säilytettäviä kohteita. Pohjois- ja eteläosien pieniä rantasoi- ta sekä eteläpäästä alkunsa saavaa Myllyojan puroa voidaan pitää mahdollisina metsälain 10 §:n tarkoittamina erityisen tärkeinä elinympäristöinä. Muuna luontokohteena erottuu järven eteläpuolinen, puron ja rämeen väliin jäävä rantametsä.

Metsälakikohteiden metsänhoidolliset hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Mikäli mainitut kohteet eivät täytä metsälain vaatimuksia, voidaan niitä silti pitää muina paikallisesti huomionarvoisina luontokohteina. Molemmissa tapauksissa kohteet tulee huomioida maankäytön suunnittelussa, niin että suunnittelu muun muassa edistää luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä (maankäyttö- ja rakennuslaki 5 §).

Maastokäynnillä alueella ei todettu kohteita, joilla voisi olla erityistä merkitystä uhanalaisille lajeille tai luonto- tai lintudirektiivilajeille. Alustavasti arvioiden ranta- ase- makaavalla ei ole sellaisia vaikutuksia, jotka ulottuisivat Natura 2000-verkoston sisältyvälle Riutanmäen alueelle, mutta tarvittaessa hankkeesta tulee tehdä luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama vaikutusarviointi tai arvioida sen tarve. Selvityksen maastokäynti tehtiin myöhään syksyllä, mutta alueella ei kuitenkaan todettu sellaisia elinympäristöjä, joiden kasviston tai eläimistön tarkempi kartoittaminen sopivampaan vuodenaikaan olisi tarpeen.

LÄHTEET:

Ekholm, M. 1993: Suomen vesistöalueet. - 166 s. Vesi- ja ympäristöhallitus. Helsinki.

Geologian tutkimuskeskus 2007: Geokartta-palvelu. <http://geokartta.gtk.fi/>

Keski-Suomen ympäristökeskus 2007: Vesistöjen käyttökelpoisuusluokitus 2000-2003. <http://www.ymparisto.fi>.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2000: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. - 432 s. Ympäristöministeriö. Helsinki.

Suomen ympäristökeskus 2008: Herta-järjestelmän tiedot luontokohteista ja uhanalaisista lajeista.

Uusitalo, A. 2007: Kylien kaunokit ja soiden sarat. Keski-Suomen uhanalaiset kasvit. - 202 s. Keski-Suomen ympäristökeskus.

Ympäristöministeriö 2005: Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa. Kirje 9.11.2005.

Yhteydenotot: Keski-Suomen ympäristökeskus, luonto ja kulttuuriympäristöt –osasto.